СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 204. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ПЯТНИЦЯ, 2-го ВЕРЕСНЯ 1949. — No. 204. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 2, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen {4-0807 / 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

ПРЕЗИДЕНТ СКЛИКАЄ КОНФЕРЕНЦІЮ В СПРАВІ МОЛОДІ

Вашингтон, 31. серпня. — Президент Трумен видав формальний заклик на влаштування конференції в справі молоді й дітей з нагоди пів-сторіччя в другій половині 1950 р. Є це вже пята з черги конференція, яку скликають президенти кожного десятиріччя, починаючи з 1909 р. Труман вислав заклик до губернаторів всіх стейтів і територій, щоб вони подбали про складення відповідних комісій для участи в конференції. Він теж назначив головний комітет з 52 визначних виховників і інших людей, заінтересованих у добробуті дітини й молоді, щоб підготовив усе потрібне до конференції. Головою комітету є Оскар Р. Ювинґ, Федеральний Адміністратор Безпеки. Інші члени комітету це провідні особи в різнородних ділянках національного життя, імена яких зустрічаємо майже кожного дня при праці в різних установах. У телеграмі до губернаторів сказав президент: „Вартість конференції залежатиме від повної участи в ній кожного стейту. Я особисто оцінюю Вашу співпрацю у змаганні, щоб ця конференція стала важливим причинком до життя дітини в Америці".

„РОБІТНИК ЦЕ ПОВНИЙ СПІЛЬНИК У НАРОДНИХ СПРАВАХ".

Вашинґтон. — У проклямації до святкування Дня Праці президент Труман сказав між ін.: „День Праці є чимсь більшим як звичайним святом для передумання осягів робітництва і для розславлювання участи робітника в прокладенні шляху до поступу нашого господарства... Робітництво стало тепер повноправним спільником в нашім господарськім житті. Тепер розбудовується апарат для оцінки потреб робітництва і для наладнання проблем у відношенні між робітництвом і підприємцями і у їх співпраці". — Оприлюднюючи зазив до святкування Дня Праці президент зазначив, що це вже пятий з черги рік, у якому він має щастя відзиватися до американського народу з нагоди цього дня.

СЕНАТ УХВАЛИВ МІНІМАЛЬНУ ПЛАТНЮ 75 Ц.

Вашингтон, 31 серпня. — Повний сенат голосуванням на око ухвалив підвищити мінімальну робітничу платню з 40 на 75 центів на годину. Водночас сенат ухвалив багато вимків від цеї засади. Тому, що між законопроєктом, ухваленим в палаті репрезентантів і сенатом є великі різниці, спільна конференція обох палат матиме багато праці у їх вирівнянні, заки спільна редакція буде предявлена конґресові до кінцевого ухвалення.

ЛІМЕН КАНДИДАТОМ НА СЕНАТОРА

Ню Йорк. — Колишній губернатор стейту Ню Йорк, Герберт Г. Лімен, подав до відома, що він приймає кандидатуру Демократичної і Ліберальної партій на сенатора Злучених Держав на місце Роберта Ваґнера, який зрезиґнував перед трьома місяцями. Після резиґнації губ. Дюї назначив республиканця Джана Фостера Долеса на сенатора до часу виборів. Лімен буде мати сильного противника в особі Долеса, який є членом делеґації до Обєднаних Держав. Прогресивна партія, якої кандидатом на президента Злучених Держав був Генрі Волес, хоче тепер поставити Волеса кандидатом на сенатора з стейту Ню Йорк.

КАТОЛИЦЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ЗА ПРИСПІШЕННЯ НОВОГО ІМІҐРАЦІЙНОГО ЗАКОНУ

Ню Йорк. — Шістьдесять монсіньорів, священиків і світських представників католицьких дієцезій оприлюднили резолюцію, ухвалену на нарадах Краєвої Католицької Ради для розселення, що б конґрес приспішив ухвалення нового іміґраційного закону. Новий проєкт передбачує іміґрацію 339,000 скитальців замість 205,000. Скитальниками мають вважатися ті, які опинилися на европейській еміґрації до 1 січня 1949 р. Резолюція звернена до сенату, де застряг законопроєкт, ухвалений вже в палаті репрезентантів. Предсідником конференції був монс. Едвард Е. Сванстром. Він твердить, що досі приїхало до ЗДА 71,556 скитальців, а в европейських таборах, за вістями з ІРО, находиться ще 626,700 Ді Пі.

ЗДИВОВАНІ АДВОКАТИ, ЯКІ БОРОНЯТЬ КОМУНІСТІВ

Ню Йорк. — У процесі проти провідних комуністів переслухано двох свідків оборони, а це робітників Шустермана й Колемана з Комберленд, у стейті Мериленд. Вони мали заперечити свідоцтво урядових свідків, наче б у фабриці, де вони працювали, йшли приготування до захоплення фабрик на випадок комуністичної революції. Після покінчення запитів оборони прокуратор при перехресних питаннях витягнув фотографічні знимки їхніх членських карток і реєстрації в Комуністичній партії з 1947 р. Тому, що в тому часі члени вже не діставали до рук своїх карток, оборонці виявили своє здивування й зажадали від судді вияснення, яким чином картки дісталися до рук прокуратора. Суддя обіцяв взяти до уваги їхнє домагання. — При переслуганні підсудного Карла Вінтера, який зголосився добровільно на свідка, виявилося, що він називався Карл Вайсберґ і був працівником в Бюрі Транспортації. Після того він замішався між комуністів і почав організувати „голодові походи" до Вашинґтону з безробітних, які діставали міську допомогу. Вінтер заперечив, наче б партія змінила свою тактику після війни.

ДЕНЬ ЗБРОЙНИХ СИЛ НАЗНАЧЕНИЙ НА ТРЕТЮ СУБОТУ В ТРАВНІ

Филаделфія. — Секретар оборони Луїс Джансон назначив третю суботу в місяцю травню як День Збройних Сил на місце дотеперішніх окремих Днів Армії, Маринарки й Повітряних Сил. Це подав Джансон до відома в промові на конвенції Американського Леґіону.

10-РІЧЧЯ ВІЙНИ ПІД ЗНАКОМ СТАЛІНСЬКО-ГІТЛЕРІВСЬКОЇ ДРУЖБИ

Американська і світова преса довшими згадками і міркуваннями відзначає десятиріччя з дня нападу Гітлера на Польщу, що було початком найбільш кривавої в історії другої світової війни. В редакційних статтях і коментарах однодушно підкреслюється, що причиною тої війни був договір дружби і ненападу між Гітлером і Сталіном, підписаний на тиждень раніше в Москві. Цей договір тепер вважається проголошенням війни цих двох диктаторів проти світу. Їх спільної вини і відповідальности за ту війну в нічому не зміняє факт, що опісля вони побились самі між собою і Сталін, щоб рятувати свою шкіру від свого приятеля і союзника, опинився по боці західних аліянтів — стверджується в пресових коментарах. Для кращої пригадки фактів, деякі газети поміщують фотознімки розсміяних радістю Сталіна, Молотова і Рібентропа в Москві, то знову Гітлера і Молотова в Берліні. Зокрема пригадується факт, що гітлерівські армії, плюндруючи і знищуючи Францію, Бельгію, Голандію та інші західні країни, користувались величезними харчовими і военними ресурсами Совєтського Союзу, що їх Сталін поставив до розпорядження Гітлерові. Преса не скриває свого переконання, що в світі так довго не буде виглядів на мир, як довго існуватиме і продовжуватиме свою розбишацьку політику один з найголовніших виновників другої світової війни, Сталін та його кліка в Кремлі.

УКРАЇНСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ НА СЕСІЇ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ РАДИ.

Париж, 1-го вересня. — На першу сесію Европейської Ради, що почалася 10-го серпня, прибула теж делегація від Української Національної Ради. В склад делегації входять: інж. С. Созонтів, сот. Б. Панчук та д-р Ол. Яримович. Метою української делегації є приглянутися перебігові нарад та інформувати як учасників сесії, так і численно заступлену світову пресу про українське становище до европейського федералістичного руху взагалі а до Европейської Ради зокрема.

БЕВИН І КРИПС В ДОРОЗІ ДО ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Лондон, 1. вересня. — Британський міністер закордонних справ, Ернест Бевин, і канцлер скарбниці, Стаффорд Крипс, відчалили вчора до Злучених Держав, щоби взяти участь в спільній конференції в справі фінансової кризи в країнах стерлінґової системи. Оба вони виявили найкращі надії на саму конференцію та її вислід.

ГЕНЕРАЛ ГОВЛІ ОСТЕРІГАЄ СОВЄТІВ

Берлін, 1. вересня. — Ген. Френк Л. Говлі закінчив вчора свою функцію команданта американського військового управління в Берліні, яку виконував протягом чотирьох років. На закінчення він відбув ще пресову конференцію, остерігаючи большевиків, що „американцям дуже скоро знуджується переґравати щераз ту саму грамофонну пластину" та додаючи, що він не міг би Совєтам „гарантувати, що, на випадок будь-якого нового встановлення совєтської бльокади Берліна, американці будуть розв'язувати проблему так само, як це вони вже робили". Ген. Говлі мав на думці повітряне постачання. Він вважає, що большевики „вживають своїх трюків так довго, як довго їх пропускається їм плазом". Ген. Говлі не думає, щоб це їм пощастило щераз і радить їм краще не пробувати.

МІНІСТРИ 12 ДЕРЖАВ ЗІДУТЬСЯ У ВАШИНГТОНІ

Вашингтон, 31 серпня. — Дванадцять держав, приналежних до Північно-Атлантійського Оборонного Пакту, пришлють своїх міністрів закордонних справ на 17 вересня б. р. для наладнання найважливіших справ, звязаних з обороною. На підставі договору ці міністри становитимуть Північно-Атлантійську Раду, яка має виконувати постанови договору. Договір передбачує, що Рада має зїхатися, якщо зайде потреба, а окрема Комісія Оборони має дбати про постійну адміністрацію военних приготувань. До таких приготувань належить вишкіл, озброєння і стратегічні плянування. Одночасне зібрання Ради й Оборонної Комісії, як найвищих тіл, відбувається тільки у випадках крайньої необхідности. — Перше зібрання Ради відбудеться в міждепартаментовій авдиторії ,яку мають перезвати на Атлантик Гол. Зібрання має бути коротке і з нього має появитися оповістка про засадничі завдання під теперішню пору.

АЧЕСОН ПРО СПІР МІЖ ТІТОМ І СОВЄТАМИ

Седретар стейту Дін Ачесон висловив погляд, що совєтське пересування війська на Балкані це тільки частина війни нервів, яку веде Москва проти Югославії ,а не справжнє приготування до стріляної війни, Ачесон сказав на черговій тижневій пресовій конференції, що Злучені Держави пильно слідять за розвитком подій і на цій підставі можуть завважати, що деякі пересунення військ відбуваються для розголосу. Не зважаючи на такий погляд, Америка стоїть у безупиннім порозумінні з Францією й Великобританією. У Білгороді збираються щодня амбасадори Західних держав для обговорення поодиноких кроків, які робить Кремль у відношенні до Тіта.

АМЕРИКА Й БРИТАНІЯ В СПРАВІ АТОМОВОЇ БОМБИ

Вашингтон. — Комісія Атомової Енергії оприлюднює, що пять американських науковців виїхали до Англії на нараду з британськими й канадськими знавцями для забезпеки атомових винаходів. Тайні наради відбудуться в днях 5-10 вересня. На скільки звісно, Великобританія хоче дістати більше інформацій про орудування атомовою силою, включаючи й орудування атомовими бомбами. Лондонська конференція відбувається на основі кількох нарад американського конґресу й федерального уряду в яких рішено, щоб перевести розвідчі наради між Америкою й Англією та Канадою.

АМЕРИКАНЦІ ВИДАЛИ БАРСОВА СОВЄТАМ

Відень, 1. вересня. — Американські військові власті, з доручення державного департаменту, передали вчора совєтським військовим властям лейтенанта Анатоля П. Барсова, що минулого року разом з лейт. Піроґовом, втекли совєтським літаком зі Західної України і зголосилися до американських властей як політичні втікачі. Обох їх опісля перевезено до Злучених Держав і тут вони жили як свобідні люди. В міжчасі совєтські агенти погрозами репресій проти родини в Совєтському Союзі спонукали Барсова вернутися назад до Совєтів, обіцяючи йому прощення його вчинку. Барсов зголосився до совєтської амбасади у Вашинґтоні та одержав пашпорт і дозвіл на поворот. Американські власті відставили його до Австрії і там, тричі ствердивши, що він бажає вернутися, передали його совєтським властям, на мості недалеко того місця, де він осів після втечі зі Совєтів в жовтні минулого року. Американці дістали посвідку передачі, а Барсова негайно відвезено в совєтському критому авті з місця передачі. Речник американської армії висловив думку, що державний департамент діяв занадто швидко, доручаючи негайну видачу Барсова, як він того бажає. На всі запити в тій справі Барсов тільки похитував головою, не відчиняючи рота. З кол державного департаменту заявили, що в цьому рішенні вони керувалися принціпами вільного вибору одиниці та свободи інформації. Товариш втечі Барсова, лейт. Піроґов, що тепер пише книжку про свої переживання в Совєтському Союзі, назвав Барсова „свинею" та заповів йому „собачу смерть", як тільки його візьме в свої руки НКВД. Піроґов навів кілька фактів постійного шпиґунства за ним большевицьких агентів, і опісля і Барсов, що залишив з Совєтах жінку і дитину, відмовляв його від дальшого писання книжки, обіцяв, що совєтська амбасада зверне всі гроші, які він міг одержати на рахунок цеї книжки від видавництва і малощо не нагороду, якщо він вернеться до Совєтів. Піроґов вважає, що Барсов був стероризований совєтськими агентами та головно погрозами пімсти на його жінці і дитині. Проте, він сам вважає, що боротьба проти совєтської неволі є важливіша ніж турбота за власну долю, чи долю своїх найблищих.

ПОНЕВОЛЕННЯ ЦІЛЛЮ СОВЄТСЬКОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ЮГОСЛАВІЇ

ВІДПОВІДЬ ЮГОСЛАВСЬКОЇ ПРЕСИ НА СОВЄТСЬКУ НОТУ

Белґрад, 1 вересня. „Борба", орган комуністичної партії Югославії, друкує сьогодні довгу відповідь на останню совєтську ноту, в якій маршала Тіта і його уряд називалося „злісними зрадниками" та „дикими фашистами". В югославській відповіді стверджується, що всі совєтські закиди щодо помилок та неправовірности югославської комуністичної партії є тільки видуманою причиною теперішнього совєтсько - югославського конфлікту, бо на ділі Москві йдеться не про ідеологію чи філософію, а тільки про поневолення Югославії та повне підпорядкування тої країни совєтським господарським і політичним потребам і цілям. Нав'язуючи до слів Сталіна про югославський уряд, що, мовляв, „нарід не може мати довіря до своїх провідників, як вони самі є здеморалізовані, де вони занімаються гнилою дипломатією та коли вони що іншого говорять і що іншого роблять", в югославській відповіді точно ті самі слова стосується власне до самого Сталіна та його кліки в Кремлі. В дальшому „Борба" видвигає цілий ряд інших закидів і обвинувачень проти Совєтів за теперішню господарську бльокаду та війну нервів на Балканах. Югославське міністерство інформацій передало цю статтю з газети закордонній пресі, ще заки вона появилася друком.

АМЕРИКА ЗАЛИШАЄ ЮГОСЛАВІЇ ВІЛЬНУ РУКУ У ВИДВИГНЕННІ СПРАВИ КОНФЛІКТУ В РАДІ БЕЗПЕКИ

Белґрад, 1 вересня. З поінформованих дипломатичних джерел тут заявляють, що Злучені Держави запропонували Великобританії залишити виключно рішенню самого югославського уряду справу видвигнення теперішнього югославсько - совєтського конфлікту в Раді Безпеки як потенційну загрозу для миру. Британія раніше плянувала зробити це зі свого боку та зверталася до уряду Югославії зі запитом про його становище на такий випадок. Югославський уряд не дав на це жадної відповіді. Американські дипломатичні кола тепер вважають, що всяка ініцiятива в цій справі повинна вийти від югославського уряду. В кожному разі стверджується, що сама справа як така підходить під розгляд Ради Безпеки.

„УКРАЇНСЬКА" ДИВІЗІЯ ДО БОРОТЬБИ ПРОТИ ЮГОСЛАВІЇ

Белґрад, 1 вересня. В поінформованих колах тут стверджують, що рухи совєтських військ на кордонах Югославії продовжуються. Нові частини моторизованих військ прибули до Мадярщини, Румунії і Болгарії. До самої Болгарії в останньому часі Совєти вислали дві дивізії, одну з яких ідентифікується як „українську". Стверджується теж концентрацію болгарських та інших сателітських військ на кордонах Югославії. Окрему увагу приділюється повідомленням про приявність одної совєтської дивізії теж в Альбанії, що мала там появитися на „запрошення" альбанського уряду.

ГІТЛЕРІВСЬКІ ГЕНЕРАЛИ ВИШКОЛЮЮТЬ ДЛЯ СОВЄТІВ НІМЕЦЬКУ АРМІЮ

Берлін, 1 вересня. Британське військове управління стверджує, що колишні генерали гітлерівської Вермахт вишколюють тепер створену Совєтами німецьку „народну поліцію" на чисто військовій базі. Шістьом гітлерівським генералам доручено це завдання. Рівночасно стверджується, що деякі відділи цеї „народної поліції" забезпечені важкою совєтською зброєю, включно з танками. В інших повідомленнях потверджується вістки німецьких втікачів, про висилку деяких частин цеї поліції, одних до партизанської боротьби в Греції а інших „на всякий випадок" на кордони Югославії.

АМЕРИКА ЗА ПРОДОВЖУВАННЯ НАРАД В СПРАВІ АВСТРІЇ

Лондон, 1 вересня. Сьогодні опівночі минув речинець, до якого заступники міністрів закордонних справ чотирьох великодержав повинні були приготовити проєкт мирового договору з Австрією. Речинець пройшов, а дипломати все ще стоять в тій самій „мертвій точці", не трапивши погодитись щодо основних справ. Сьогодні вони відбудуть ще наради для встановлення форми повідомлення Ради закордонних міністрів про безуспішність їх нарад. При цьому стверджується, що уряд Злучених Держав вже висловився за продовжуванням нарад аж доки не досягнеться порозуміння.

ПІДПИСАНО ІТАЛІЙСЬКО-ГРЕЦЬКИЙ ДОГОВІР

Рим, 1 вересня. Вчора тут підписано італійсько-грецький договір, що регулює всі економічні і фінансові справи між обома країнами у зв'язку з їх мировим договором з 1947 року. Договір рівночасно нормує господарську співпрацю Італії і Греції в майбутньому. Його підписали італійський міністер закордонних справ та грецький амбасадор в Римі.

ІТАЛІЯ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ЮГОСЛАВІЇ

Рим, 1 вересня. Італійський амбасадор в Югославії одержав від свого мін. закордонних справ доручення офіціяльно запротестувати перед югославським урядом проти югославських переслідувань італійців в югославській зоні Трієсту. Італійський протест базований на фактах цілого ряду арештів або вигнань італійських громадян з контрольованої Югославією частини вільної території Трієсту.

СОВЄТИ СТРІЛЯЮТЬ В НІМЦІВ В АМЕРИКАНСЬКІЙ ЗОНІ

Вісбаден, Німеччина, 1 серпня. Совєтські вояки відкрили вчора вогонь на двох німців, хоча ті були на території американської зони. Один німець був тяжко поранений. Подробиць інциденту не подано.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street. Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346. JERSEY CITY 3, N. J.

СУМНІВНИЙ УСПІХ

Минулої суботи мав відбутися в околиці Пікскил, недалеко Ню Йорку, концерт, на якому мав співати Пол Робесон, відомий американський співак нігерського походження, про якого від якогось часу більше пишуть як про комуністичного агітатора, ніж про мистця. Як пригадуємо собі, Робесон був не так давно в Москві й там вихвалював Совєти як свою правдиву „батьківщину", заявляючи, що нігри в Америці ніколи не підуть воювати проти Совєтів, коли б так прийшло до війни Америки з Росією. Концерт, на якім мав співати Робесон, був влаштований організацією, яку генеральний прокуратор Злучених Держав зарахував до „підривних". Дотого в цілій околиці Пікскил є різні комуністичні „оселі", де літом відбуваються комуністичні вишколи, що теж заважило в справі влаштовування цього концерту.

Отже було чого обурюватись патріотичним мешканцям, коли довідались про цей концерт. Теж не диво, що обурились й американські ветерани, що віддавали свою кров за свободу американської землі. Питання тільки, чи треба було ветеранам влаштовувати масове пікетування концертової галі, в якій мав співати Робесон, а в часі якого дійшло до бійки, спровокованої мабуть таки самими комуністами в тій цілі, щоб легше надати цьому випадкові більшого розголосу і антинігерського характеру.

Концерт цей, як відомо, не відбувся. Виходило б, що демонстрація вдалась і пікетування було успішним. Отже ціль ніби осягнена. Та на ділі так не є. Концерт, про відбуття якого ніде не було ніякої ширшої згадки, набрав розголосу по пікетуванню по цілій Америці. Кремлівська пропаганда підняла вереск, виписуючи несотворені речі проти „американських фашистів" і „куклаксменів", що не дали „нігрові" навіть співати на концерті. Робесон, якому найбільші нігерські організації публично відмовили права говорити від імені нігерського загалу, виступає тепер як новий „герой", маючи нову нагоду дурити нігрів раєм і расовою рівноправністю у совєтській „батьківщині". Таким робом концерт, на який комуністичний штаб у Ню Йорку замовив кілька босів, щоб привезти публику до Пікскил, щоб концертова галя не світила пусткою, став такою подією, про яку писали кілька днів газети та ще писатимуть, бо ведеться слідство, хто спричинив бійку. На це звертають особливу увагу, додаючи, що саме пікетування концертової галі в Пікскил не було навіть ніякою новістю, бо того роду демонстрації впровадили комуністи в Ню Йорку. Газети висказують теж і свій погляд на цю справу, заявляючись проти того роду демонстрацій. Бостонський „Крисчїен Сайенс Монітор" пише, що згідно з американським законом і американською традицією „Робесон мав право співати, а кожний американець, якому хотілось його слухати, мав до цього право". Зате інші американці мали право не йти на концерт, не слухати Робесона, ні не бажати собі разом з ним виступати на сцені, як і мали право критикувати його політичну діяльність. Тільки не мали права при допомозі товпи „ломити свободу слова і зборів, гарантовану конституцією".

Насилля, писали газети, це зброя комуністів, а не демократично вихованих американців.

Не тратити надії на дітей!

Початок шкільного року дає теж притоку до застанови над вихованням дітей у шкільному віці. Багатші шукають для своїх дітей спеціяльних шкіл, бідніші вдоволяються прилюдними школами, а хто турбується релігійним вихованням, підшукує для своїх дітей парафіяльну школу. Але є ще окрема турбота: Що зробити з дітьми неслухняними або зноровленими?

Таким питанням займається Фридрих Редел, професор суспільної праці в університеті Вейн, в Дітройті. Він написав інтересну книжку: „Розуміння поведінки дітей", в якій радить батькам не турбуватися занадто дітьми, бо на все є свій час. Дитина як і ростина: переходить з однієї стадії розвитку в другу заки стане сильним, дозрілим деревом. У кожній стадії дитина має свої норови, уподобання й добрі та лихі навички. Бувають діти вперті, бувають нервозні, бувають збиточні, але не треба заганяти їх силою в якесь русло. Вони самі собі його виберуть, тільки треба терпеливости й доброго прикладу.

Та є ще такі недомагання у менших дітей, як от ссання пальця, невміння вимовляти деякі звуки чи слова і т. п. Батьки журяться, що з такої дитини буде. Ще гірше буває з доростаючими дітьми. Ці знов вічно кудись гонили б, коб тільки не сидіти дома; інші схильні до пиятики, а ще інші не хочуть іти до церкви і т. д.

Нема ради на те! Треба переконувати, треба заохочувати, можна й наказувати, але в засаді й це треба полишити часові. Коли батьки й діти живуть на приязній стопі, діти таки вкінці зрозуміють, що їм треба поводитися так, щоб не журити батька-мами. Турбота батьків, хоч і оправдана, не приспішить зрілости дитини. Добре присвячувати більше часу на плекання добрих прикмет ніж на усування лихих навичок. Лихі навички уступають з віком, але до добрих прикмет треба не тільки заохоти, але й співпраці. Навіть, як уже добрі прикмети засвоєні, каже професор Редел, то їх треба дальше підтримувати. У цій справі панує засада: „Нема дня без нового осягу". Характер це не тільки сума добрих прикмет, але це свого роду система, яка звязує добрі прикмети разом і творить з них одну прегарну цілість. Над виробленням характеру працює в першу чергу сама дитина, з нею співпрацюють родичі, з родичами учителі, з учителями суспільність і людство. Тому не шкодить пригадати батькам, щоб вони самі ще працювали над собою, вказуючи своїм дітям на свої осяги в пізнішім віці. Тоді діти стають приятелями батьків і стараються їм віддячитися за їхній добрий приклад.

Вкінці діти самі стають батьками, а тоді вже хоч-не-хоч мусять ставати добрим прикладом для наступного покоління. І так у безконечність, аж до повної досконалости людства в неозначеній майбутності.

Улас Самчук.

ТВОРЧІСТЬ І КРИТИКА

„Я стою тут у безмежносірій пустині; ніхто не розуміє мене; многі чудуються з мене; найбільше - злоречать надомною" — пише Ришард Ваґнер ці слова баварському королеві Людвикові II. Його листи повні подібних виявів. Ваґнер, після Перстеня Нібелюнґів, після Парсифаля, навіть і перших років Байройтських урочистостей лишається для широкого світу суцільною загадкою, маючи за собою лише незначну ґорстку прихильників. Геній мечеться і з хоробливою пристрастю шукає біля себе людини, що його розуміла б — пише, кричить, хвилюється, не знаходить потрібного і врешті пише сестрі Клярі 1858 року: „Я не хочу від світа нічого, а тільки спокою для моеї роботи, яка у свій час буде ж йому належати".

Подібне до цього, в більших чи менших розмірах, переживає кожна творча людина всіх часів і всіх просторів. Лиш дуже незначні виїмки знаменують це загальне правило підкреслюючи тим жорстокість природи, що іноді дає людині один на тисячу шанс оминути „чашу сію" — чашу боротьби, терпінь, приречення.

Мистецька творчість, як і кожна творчість взагалі, як і кожне народження нового, є вислідом складного, драматичного процесу оповитого великою таємницею. Ми не знаємо, чому саме цій людині приписано вищою силою виболіти, виносити і родити Гамлета, Девяту симфонію чи закон періодичности елементів. Ми тільки знаємо, що без того чуда і тієї таємниці людина не була б людиною, а наш світ був би позбавлений права бути висловом розумної закономірности.

І цікаво є ствердити одну важливу при тому істину, що природа не завжди сприяє творенню нових своїх форм через посередництво людського інтелекту. Природа ставить опір, часто твердий. Проти одного творця вона ставить тисячу нетворчостей. Через те доля творців музичних симфоній, винахідників заразливих бациль, самоходів, сливе кожної незрозумілости, була масою однаково трактована. Моцарт чи Бенц, Пастер чи Шевченко, кожна творчість, кожне відкриття, кожний винахід не появився на цей світ без великого спротиву праматері природи в лиці людської маси, що виповняє собою це поняття.

Містерію кожної творчости невідмінно супроводжує дуже важлива інституція людського мислення, яку звемо критикою. Функції критики дуже розгалужені і дуже різноманітні, але одною з найголовніших її функцій є відкривати таємниці *самої* творчости. Можна сказати, як це часто і доводиться чути, навіщо, мовляв, така творчість, що її аж треба відкривати. Чи не може вона бути виразно-простою і елементарно- зрозумілою? Очевидно, що не може. Сама природа є якраз такою незрозумілою, не дивлячись на те, що багато відкритого в ній видається нам сьогодні дуже простим. Відкривання таємниць, саме дуже простих і звичайних, і є основним покликанням творчости, а та в свою чергу вимагає пізнання і зрозуміння її, що має уможливити творча критика.

Творець чекає критики, жде на творчість. Творець винаходить і компонує елементи в цілість, критик роскладає їх перед очима всіх та перевіряє їх функціональність. Тема, загальний задум, стиль, проблема — ось ті складники, що з них складається цілість. Чи збагне, при першому знайомстві з твором, читач чи слухач твір у всій його повноті? Це клопітливе питання вимагає втручання критики, бо дуже і дуже не завжди можна збагнути всю ту складну машинерію в організмі творчости і тому освітлення її збоку є конечним. Нам здається, що творчість Шевченка ми розуміємо цілком, але це нам так здається сьогодні. Щоб мали ми право так твердити, на те написано цілі томи критики, що ту творчість нам унагляднила і розкрила її таємниці.

Але чи розуміє сама критика завдання до якого вона покликана? Справжня критика мусить це розуміти, бо ж це її природа... Але побіч справжньої критики маємо ще величезне розгалуження критики умовного порядку й покликання. Дуже часто є то лише вислів опору самої людської маси, що не сприймає твору. Мистці і творці мають часто досить клопоту з такою критикою. Ось Римський-Корсаков висловлюється з приводу такої якраз критики: „Критика, як водиться, віднеслася до „Снігурочки" з малим зрозумінням. Закиди про відсутність драматизму, про скупість драматизму, про скупість мелодичної винахідливости, що виявляється у пристрасному відношенню моєму до народних мелодій, закиди недостатньої *самостійности* взагалі, признання за мною здібностей лише симфоніста, а не оперового композитора — сипались на мене з газетних рецензій... Пускався в хід рецензенський прийом, яким теперішній твір понижувався коштом попередніх, які свого часу були не менше ганьблені, ніж теперішній".

Це може сказати чи не кожний мистець і кожний творець взагалі, коли захоче висловити своє відношення до цього роду критики. Мистцеві залишається лише бути поблажливим і терпеливим, бо в перспективі часу ще не було випадку, щоб мав рацію критик, а не мистець. І це цілком зрозуміло, бо критика, що хоче мати твір по своєму вподобанню ніколи такого мати не буде. Смішно боротися з природою в її основних первнях, а творчість це ж і є та сама природа, трансформована і переломнена через світогляд мистця. До всього така критика складається переважно з елементів суто відємного порядку. Заздрість, свідома незрозумілість, партійність... Яке діло такому критикові, що мистець вложив у свій твір велику частину всього, що було в ньому найсвятішого. „Сентименти" тут не поможуть. Він виконує свою ролю опору вічній правді.

І можливо, кажучи загально, і це комусь і для чогось потрібне... Отой опір... Можливо, чим більше народження, тим більший проти нього спротив. Можливо саме це і знаменує великість самого народження. Проба характеру, ломання твердости ґрунту, чи не є те справжнє середовище, що його підставляє природа великим переможцям. Але з цього мала втіха тим, що десь і колись по роках і століттях дістануть памятник на площі їх назви, а самі вони вже давно в землі, проживши свій вік в нужді та гіркості.

Але це не значить, що творець не має біля себе і тієї справжньої, йому сприяючої благородної і дійсно творчої критики. Кожний творець має таку. І це вона, саме ця критика, помагає йому пройти цей світ і пронести в собі великі дарі, роздаючи всім саму суть, а собі лишаючи лише славу.

Пророк насилля - Жорж Сорель

Ідеї та їх системи, ідеології, грають велику ролю в історії людства. Напр. релігійні ідеї — християнство та музулманство — зробили цілу революцію в житті народів. Теперішній большевизм або недавній фашизм мають в основі науку Маркса-Енгельса, одначе є докази, що Ленін черпав також з іншого джерела. Це відноситься теж до Мусолінія, творця фашистівської ідеології. Фашизм і большевизм мають одного вчителя. Ним є француз, Жорж Сорель (1847-1922).

Сорель походив з заможної родини і до свого 45 року життя був інженером. Залишивши інженерську працю, він почав писати політичні книжки. Найбільшого розголосу в світі наробила його невелика книжечка, що появилася 1908 р. під назвою: „Думки про насилля" (Reflexions sur violance). Сорель, як людина буржуазного походження, був заклятим ворогом буржуазії, якій закидав усякі можливі гріхи, а найбільше несміливість, недостачу відваги й рішучости. Він гадав, що владу в державі візьме пролетаріят шляхом революції так, як свого часу взяла буржуазія в інших країнах, відсунувши шляхту. Саме в цьому Сорель відрізнявся від Маркса.

Одначе Сорель відходить від Маркса в розумінні завдань пролетарської революції. Для Маркса пролетарська революція була засобом для визволення робітництва і цілого суспільства, а Сорель вважав, що пролетарська революція створить нову панівну клясу з окремими правами й привилеями. Сорель просто писав про „нових панів": вони, мовляв, „говоритимуть кращі промови як капіталісти, одначе все промовляє за те, що вони будуть жорстокіші і більше безсоромні ніж їхні попередники".

Сорель ставився з погордою до парляментів, до загального виборчого права і до тих соціялістів, що хотіли йти до перебудови суспільного ладу шляхом мирного законодавства. „Вони", писав він, „раз-у-раз учать, що виборчий квиток заступив рушницю". Проповідуючи насильство, Сорель думав про поліпшення долі пролетаріяту. Він залюбки називав себе не соціялістом, а „синдикалістом". Сорель відкидав політичні партії, а вірив у пряму, безпосередню акцію професійних юній („синдикатів"). Ця революційна акція мала виявитися в генеральнім страйку і в повстанні. Сорель писав: „Робітники не мають грошей, але вони мають в своїх руках сильніший засіб акції: Вони можуть нагнати страху!". Генеральний страйк,

(Докінчення на стор. 3-тій).

К. ПЕТРУС

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

...ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОБДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

106)

В останній раз під охороною з Норильська в Дудинку мені довелося переїхати в маленькому вагоні-теплушці першої в світі заполярної залізниці, в будівництві якої я брав участь.

Прощавай, тундро, в якій довелося перебути майже три з половиною роки!

Прощавай, Норильський поліметалічний комбінат, в якому лишалося стільки друзів, учнів моїх, переживань і споминів...

...І знову Єнисей! І знову річковий буксирний пароплав, але вже без барж і „рибалок".

І поплили ми вже не на північ, а на південь!

Нам улаштували, як звичайно, старанний трус, забираючи папір, олівці, колючі й різальні предмети, сірники, книжки. Забрали в мене чудовий гербарій з 60-ма зразками заполярної фльори. Протестував — не допомогло. Загинула моя колекція, над якою я стільки працював!...

Потім почали заганяти нас у брудний, вогкий і темний трюм.

З труднощами та лайкою позаганяли. Приміщення, в якому ледве могли розташуватися якісь сто чоловіка зовсім здорові, — набили трьома сотнями тяжко хворих бігункою, посередині поставили величезну діжку — парашу з перекладинами, — і двері зачинили, поставивши зовні вартового.

Дев'ятого жовтня параплав відійшов од берега і повною ходою почав віддалятися від очікуваних морозів.

„Куди мене везуть? Може, в Красноярськ, щоб там, де мене не знають, дати мені новий термін? А може, і справді у Крастаб під МНР? Чому не залишити мене в Норильську до 10-го січня? Хотілося трохи попрацювати вільнонайманим, щоб одягнутися, і родині, від терору терплячій, допомогти".

Нехай буде на це воля Господня! І пригадались мені слова пророка Ієремії: „Знаю, Господи, що не у волі людини шлях її, що не у владі того, що йде, скеровувати ступні його!" (10,23).

Ще раз через ілюмінатор я глянув на знайомі береги Дудинки, що віддалялися з очей, зітхнув, і на душі знову зробилося тихо, легко і врочисто.

Я лежав у темному кутку під трапом і підсумовував прожиті в Заполярі 1235 днів...

У машиновому відділі стукотіли поршні й колеса, і мені здавалося, що вони відраховують ці дні, які вже ніколи не повернуться...

...Неосяжні простори тундри... 60-ступневі морози і „намордники" проти них... Стодобова ніч з величним полярним сяйвом та „чорною" пургою, що заносила трактори, потяги, будинки, людей... Ізолятори смертельників і понад 700 розстріляних. І між ними багато мучеників за віру Божу...

— Петро Дудкін, 55 років, за спробу перебратися на Старий Афон, був затриманий на польському кордоні, засуджений за „зраду батьківщині", пересланий у Норильськ, і тут розстріляний в квітні 1939 р.

— Костромський єпископ Никодим (колишній вікарій Чигиринський), за відмову зректися Христа, розстріляний в січні 1938 року.

— Євангельський християнин — юнак 20 років (прізвища не пам'ятаю), за відважне исповідування своєї віри... час розстрілу невідомий.

— Старий рабін (прізвища не пам'ятаю), за стійкість в юдизмі, розстріляний з єпископом Никодимом.

— Приват-доцент ленінградського інституту журналістики, Дроздовський, за його український патріотизм та вивчання чужоземних мов (сподівання інтервенції!). Час розстрілу невідомий.

— Двох лікарів-українців, Чайковського і Сороку за належність до українського національного руху. Першого розстріляли в грудні 1937 року, а другого — в лютому 1938 року.

— Український поет Лапко за патріотичні вірші. Час розстрілу невідомий.

І сотні інших, знайомих мені і незнайомих фахівців, інтелігентів, робітників, селян, росіян, українців, німців, поляків, жидів та інших націй, яких судили за 1, 2, 4, 6, і 8 пунктами 58 ст. карн. кодексу РСФСР.

Мир праховї вашому, дорогі співʼязні й мученики!

... Окрема Дудинська будівельна дистанція... Літні й осінні місяці 1936 року. Робота в Т. Н. Б. В величезній брезентовій палатці, поставленій на торфовому покрові, жили ми, інженерно-технічні працівники. Вона стояла під узгір'ям, і під неї, від танучої вічної мерзлости, став протікати невеличкий струмок. Колишня совєтська інтелігенція й урки ночами в нього мочились... А в глухому кутку палатки стояла „Червона дошка", в заголовку якої красувались слова „вождя":

„Жіть стало лучше, товарищі, жіть стало веселей!"

Спочатку ці облудні слова обурювали нас, а потім якось до них звикли. Адже звикли до большевиків і до всього того обману, якими вони обдурюють людей. Чому ж не можна звикнути до слів їхнього вождя навіть в арештатській палатці? Може, справді комусь жити стало веселіше, а ми, ув'язнені в цій палатці, тремтячи від вогкости і холоду, не могли збагнути такої очевидної совєтської істини?

Інколи вечорами, прийшовши з роботи, молодь грала на гітарі й балалайці, співала й танцювала... Тоді здавалося, що від сталінського вигуку під це юнацьке веселе розважання, чути було зловісний диявольський регіт.

...Будували мости і на снігу прокладали трасу в Норильськ ... Вперше в житті сумовито прощалися з заходячим на три місяці сонцем, а 24 січня радісно зустрічали його схід, вітаючи криками й вигуками. В ці тяжкі три місяці хотілось заснути, щоб прокинутись із сходом сонця. Але дух бадьорий, та тіло немічне. Треба було працювати, щоб відбути термін і вирватись на волю.

(Дальше буде).

О. Г.

Совєтська інтелігенція

8)

Василь, котрий ніколи не міг опертися жінці, покірно сів на краєчок стільця і залебедів:

— Мартусю, дорогенька!... Ходім ліпше до дому!... Що це видумали?! А нуж хто-небудь довідається?! Що за легковажність?! Ти ж знаєш, що мені треба бути дуже обережним!...

— Василю, не нудь!

— Мартунька! Але ж подумай: Та ти є кадидатом партії!...

— Отже, власне! Я є кадидатом партії і в імені партії наказую тобі, безпартійному, чемно сидіти і їсти все, що тобі дадуть! Зрозумів?

— Ну, знаєш... Ну, це вже... Я попросту не знаю, що сказати...

— Тим ліпше! Як не знаєш, що сказати, то просто мовчи!

Ми зі сміхом дивилися на цю сцену.

— Але ж... Їй-Богу... — не вгавав переляканий Василь. — Та сховайте ви цю миску! — вибухнув нарешті істерично.

І з тими словами вхопив полумисок з ялинкою і свічкою та запхав її під стіл.

— Ні, Василю Івановичу, — втрутилася я до розмови, — ця миска таки стоятиме на столі!

І поставила її на старе місце.

Василь знову схопився за миску, але Марта зупинила його гостро:

— Рижий! Руки прошу покласти на коліна!

Бідний „Рижий" зітхнув і забрав руки...

— Отщо, друзі, — зламаним голосом вимовив він. — Я вже... Добре!... Я вже буду їсти все, тільки не кутю...

— Не кутю, а кашу з маком, друную, як вже так боїшся! — поправила його жінка.

— Добре! — підхопив Василь. — От іменно! Ми їмо кашу з маком і при тому зовсім забули, який сьогодні день! Тільки... тільки заберіть цю миску!... — знову впав він у плаксивий тон.

— Ах, який ви надокучливий Василю Івановичу! Ця миска таки лишиться тут, бо я, як господиня дому так хочу!

Василь зітхнув і сів. Та лишень ми з Мартою відвернулися до кухні, як він прожогом вхопив миску і впхнув її під ліжко.

— Алеж бо ви страхопуд, Василю Івановичу! — вмішався в розмову брат. — Я навіть ніколи того не думав! Жінки, — звернувся до нас. — Справді сховайте вже ту миску, бо Василь Іванович може розриву серця дістати.

— Ні, ні! — відповіла Марта. — Миска буде стояти на столі!

Але коли вона несла миску назад, Василь спритним рухом вихопив гилячку зі свічкою, впхнув до кишені і заявив, що того не віддасть, хоч би його вбили. І цей бій йому вдалося в нас виграти.

Врешті посідали всі і почали вечеряти, але урочистого настрою не могло бути, бо Василь не переставав зітхати і прислухуватися до кожного звуку, а ми сміялися.

— Я вже розумію жінки! — стогнав він. — Ну, вже хай жінки! Але ви! — звертався він до брата. І ви були в спілці з ними? Ну, а якби хтось надійшов — і що тоді?!

Видно, вимовив ці слова в лиху хвилину, бо в далені коридору почулися чиїсь кроки...

— До нас, чи ні?

Але чекати не можна, тому кутя, риба і злощасна миска з пляшкою вина блискавично летять під ліжко, а за ними і обрус. Свята вже нема!

Таки до нас!

Брат відчиняє двері і впускає... Кулябу.

От і маєш Святвечірнього гостя!

Куляба тикає всім руку, сідає без запрошення кол столу, сякається в хустину і каже:

— А у вас чимсь дуже смачним пахне!

У Василя розтягається обличчя, а ми решта в душі посміхаємося і мовчимо.

(Дальше буде).

Пророк насилля — Жорж Сорель

(Докінчення зі стор. 2-гої)

повстання „клясова боротьба і подібні гасла, потрібні Сорелеві як „міти" (легенди). Міти — це чарівні казки, в які маси можуть повірити і за ними йти сліпо, безкритично. Такі міти можуть запалювати народну масу до геройських вчинків.

Думки Сореля засвоїли собі в великій частині Ленін, Мусоліні й Гітлер. Самий Сорель при кінці життя привітав большевицьку революцію тому, що вона відійшла від ненависного йому парляментаризму. Мусоліні, ще тоді, коли був членом італійської соціялістичної партії, хвалив Сорелеву теорію насилля на зїзді в Анконі 1914 р. Заснувавши фашистівську партію 1919 р., Мусоліні використав думки Сореля і вчився від нього. Одного разу Гітлер сказав: „Я привертаю насильству належне йому признання, щоб воно було джерелом усього великого і матірю порядку".

Комунізм ще й тепер використовує науку Сореля про „добродійність насилля". Теж і думки Сореля про „міт" (політичні легенди), якими можна захопити маси, засвоїли собі комуністи. Так легенда „світової революції" захоплює багато людей у різних країнах, хоч ясне, що в демократичних державах робітництво може швидко добитися добробуту законним шляхом, а не повстанням.

Були теж і українці, що позичали думки в Сореля, як брались критикувати демократію ще в передвоєнній добі, коли в Европі була мода на диктатури зправа й зліва.

Кожна ідеологія показує свою силу або слабість у практиці. Життя виказало непридатність думки Сореля. Замісць війни всіх проти всіх, що так сподобалася Сорелеві, демократичний світ приходить до переконання, що всілякі неконтрольовані розумом легенди можуть призвести народи в неволю і до повної загуби.

Перед нашими очима відбувається перебудова народного господарства в демократичних державах Західної Европи. Цю перебудоту переводять уряди без легенд і без поширювання страху, про що мрів Сорель. Ці реформи виходять на користь народним масам, а там, де запанували ідеї Сореля, суспільство попало в вічний страх й неволю. Чи така була ідея Сореля?

В. П.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Повідомляється всіх українсько-католицьких бувших скитальців в **Меріленді**, що для їх духовної обслуги є вже призначений Всесв. Єп. Ординаріятом священик, рівнож бувший скиталець, з осідком: **524 S. Wolfe St., Baltimore 31, Md.** У всіх їхніх потребах проситься звертатись на повищу адресу до підписаного. (ог.)

о. Сушко Василь.

ВПИСИ УЧНІВ

— на —

ВЕЧІРНІ ОСВІТНІ КУРСИ В НЮ ЙОРКУ

відбудуться в днях 6, 9, 10 13 і 16 вересня ц. р. в будинку ОО. Василіян, 710 East 9th Street, між 4 і 8 год. попол.

Курси мають 3 українознавчі відділи та 1 матуральний який можна відбути заочно. Адреса управи:

Dr. K. KYSILEWSKYJ,
89 Clinton St., Ap. 13,
New York 2, N. Y.

Читайте українські книжки та часописи, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила.

Українське паломництво в Люрді

Брюсель (П.Б.) Нав'язуючи до світлої традиції незабутнього паломника України Данила, що в імени української землі зложив дари на гробі Спасителя в Єрусалимі і молився там за Рідний Нарід — українська еміграція в Зах. Европі вперше по війні взяла участь в цьогорічному міжнародньому паломництві „Пакс Хрісті" до Люрду.

Обставини склалися так, що тільки українці з Австрії, Бельгії, Франції та Німеччини, поборюючи великі трудноці, могли удатися до Люрду під проводом свого духового Опікуна і Батька Їх Екс. Кир Івана, Апостольського Візитатора для Українців Католиців у Зах. Европі. Одинокий наш Архиєрей, що остався на волі „поза залізною заслоною", візвав всіх своїх єреїв і вірних взяти участь в тій історичній прощі, що відбулася в днях від 21 до 24 липня ц.р. під кличем: Маріє, Мати Божа з Люрду — молися за Україну! — За покликом Владики пішли його 4-ри Ген. Вікарії з Німеччини (Вс. о. П. Голинський), Бельгії, Голляндії та Данії (Впр. о. М. Ван де Мале, ЧНІ), Англії (Впр. о. д-р Вол. Маланчук, ЧНІ) і Франції (Вс. о. Я. Перрідон), що враз з 40 духовниками й 380 вірними стали з мольбою на устах перед люрдською Богоматірю. І паломництво це, цей іспит нашої релігійної зрілости, стійкости в кат. вірі, взаїмної в Господі любови, пройшло величаво.

Різними шляхами їхали українські скитальці в Люрд, одначе з вірою, що устіп Пречистої найдуть потіху й поміч та випросять опіку Україні й допомогу у своїй незавидній долі. Вони знали, що Небесна Володарка окремим способом роздає свої ласки всім тим, що до Неї з довір'ям прибігають. Радісно було бачити українських шахтарів з Бельгії, що зі своїми 10-ма душпастирями, співаючи марійських пісень підчас подорожі, виказували серіозність душевного наставлення, своє вироблення та здоровість українського суспільного кореня. Побуваючи в французькій столиці, використали вони цю нагоду, щоб теж оглянути тут історичні пам'ятки й зложити поклін тлінним останкам сл. п. Головного Отамана С. Петлюри.

На станції в Люрді наше паломництво привітали делегати „Пакс Хрісті" окремим посланням Їх Екс. Теаса, Єпископа Люрду, а опісля автокарами порозвозили їх по готелях. Бельгійській групі українців припало гарне приміщення в готелі „Лізіє".

Скоро включилися українські богомільці в міжнародню програму паломництва, приступаючи до св. Сповіди. Пізніше щодня приймали вони до своїх сердець нашого Відкупителя, а своїми співами й мольбами, участю в Сл. Божих, молебнях і хресній дорозі виказували незвичайний релігійний підйом духа й сльози радости, що іскрилися в їхніх очах та сильна віра в побіду Правди й справжній Христовий мир в Україні — ось це перлини - осяги цьогорічного паломництва до Люрду. Зокрема слід відзначити нашу Архиєрейську Сл. Божу, що її відслужив в суботу 23 липня о півночі в люрдській базиліці Їх Екс. Кир Іван, в асисті своїх Ген. Вікаріїв і 30 єреїв. Діяконували Вс. о. А. Даревич (Франція) і Вс. о. рад. І. Тетерка (Бельгія). Прекрасно співав злучений хор паломників, що прибули з Бельгії, Франції, Німеччини та Австрії, під вмілою орудою Вс. о. проф. Вол. Жолкевича, відомого дирігента українського хору в Парижі. На Сл. Божій було приявних понад 50 чужинецьких Єпископів, 300 єреїв та б. 10 тисяч вірних. Сталі базиліки багрилися фіолетами церковних достойників, з яких перші місця зайняли американці, англійці, канадійці, ірляндці та другі. До Св. Причастя приступило понад тисяча вірних обидвох обрядів. Божественного Спасителя розділював самий Владика Кир Іван і Вс. о. Мітрат Я. Перрідон. Хід літургійної акції підчас Сл. Божої пояснювали по франц., англ., нім., та італійськи присутні Отці Єзуїти.

Ще треба відмітити участь наших паломників в Хрестній Дорозі, яку вони відбували під проводом Впр. о. Б. Куриласа, ЧНІ. Чудові стації хрестної дороги в природній величині в гірському зломі, це наче справжній шлях Христа з Єрусалиму на Голгофту. Між іншим, ці стації фундували поодинокі нації, яких пам'яткові таблиці, прапори й відзнаки зберігаються в базиліці. Між ними теж находиться і наш блакитно-жовтий прапор.

В часі процесій зі Св. Тайнами українські священики мали перше місце. Імпозантне враження робили на присутніх східні ризи та наші релігійні співи. Численні чужинці фільмували наш похід, зокрема українську дітвору, убрану в нац. строї, з укр. школи в Парижі, що їх привезли сюди добрі Сестри Служебниці. Наче весняне квіття, наша дітора була прикрасою всіх процесій і торжеств.

Знову у вечірніх процесіях зі свічками-смолоскипами, повних глибокого чару й небуденного релігійного підйому, наша група брала участь зі своїми 4-ма прапорами, хоругвами, іконами та хором. Назавжди залишаться у пам'яті учасників ці мольби, що так нагадували говіння перших християн у катакомбах. Десятки тисяч паломників, між ними 3 Кардинали, багато Єпископів, священиків —море голов вірних... і всі, на своїх мовах, по черзі, співають чудову пісню на честь люрдської Богоматері. А високо на віддаленій горі горів тисячами світел великий хрест, що своїми раменами обнижав Схід і Захід, тут зібраних представників різних націй, сягав ще дальше на Рідні Землі, понад копули наших дерев'яних церков, стріхи наших рідних і близьких. Наче чулося виповнювання великого заповіту „Да всі єдино будуть!"

Ніхто з українських паломників не забуде конференції Преосв. Кир Івана в дні 22 липня для нашої групи. Це була сердечна й батьківська мова Дорогого Архиєрея до своїх вірних дітей та пастирів, а сліз зворушення тяжко було укрити. Райдужнім струмом вливалися в серця слова-проповідь Архипастиря, в якій він закликав до єдности, згоди, братньої любови, завзиваючи заперестати партійні свари й грізні. Наш Владика кінчив: „Молім Пречисту, щоб доконала для нашого безталанного Народу такого чуда, яке здивувало б ввесь світ... Щоб задрожали й завстиджені впали наші вороги, а Христос щераз Воскрес у Вільній Україні".

Та ось надійшла хвилина прощання Люрду. В неділю 24 липня о год. 17-тій по процесії та Суплікації Ем. Кард. Жерліє, Архиєпископ Ліону, незвичайно сердечно прощав паломників, що були в числі 32 тисяч і заступали 25 різних націй. Всі вони мали в серці одне бажання, щоб настав Христовий Мир в Царстві Христовім. Навіть недавні вояки з різних фронтів останньої війни прийшли сюди, бо зникла расова, національна й політична ненавість та дійсно запанував Христовий Мир. Це були вже інші люди, між ті, що прибули 5 днів тому до Люрду. Вчорашні вороги — сьогодні браття в Христі, одне тіло й одна душа. Так бажала Мати Божа з Люрду, яка своїм чарівним усміхом до малої Бернадети передала нам всім заповіт взаїмної любови й згоди. Це ті люди, в серцях яких настала переміна, правдиве чудо Люрду, вони стали одною сім'єю.

Згадав теж цей високий французький церковний достойник про незавидну долю наших Архиєреїв Мучеників, що караються в далекім Сибірі за те тільки що остались вірними католицькій спільноті та свому українському народові.

Була спокійна, тиха липнева ніч. Над Люрдом, що втомлений спокійно засипляв, простягла свій омофор Пречиста. А з високої гори жевріючий хрест кидав свої могутні смуги світла, що стелилися на доокуличні поля, ліси і гори, на місто та залізничну станцію, де стояв потяг з українськими прочанами, які співаючи „Прощай Маріє", поверталися через Париж до Бельгії. Вони несли в своїх серцях віру в краще майбутнє, оновлені на душі, а їх дорогу благословив з високої гори хрест і люрдська Богоматір.

Святослав Блакитний.

ПЕРЕД ФІНАНСОВОЮ КОНФЕРЕНЦІЄЮ У ВАШИНҐТОНІ

Лондон, 31 серпня. — Тут остаточно стверджено, що британську делегацію на найблищій фінансовій конференції у Вашингтоні очолюватиме міністер закордонних справ Ернест Бевин. Конференція, як відомо, почнеться дня 7-го вересня і в ній візьмуть участь високі політичні і господарські представники та спеціялісти Злучених Держав, Британії, Канади, як теж Франція та деяких інших країн. Головним предметом нарад буде фінансова кріза в країнах стерлінґової системи, спричинена зменшенням резерв золота і долярів. Будуть обмірковані теж інші справи. Деякі з делегатів залишаться вже відразу на сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, що почнеться 20-го вересня. Міністер Бевин заповів, що під час свого побуту на американському континенті він, правдоподібно, відвідає теж Канаду, якщо тільки дозволить йому на це час.

Нові імігранти

Українці, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал МекРі" до порту в Ню Йорку дня 3-го вересня:

Анціборенко Гаврило, Оришка, Іван; Чернець Осип, Катерина; Гераченко Іван, Марія, Анна, Григорій; Гранківський Михайло; Кришталь Осип, Текля, Юлія, Ярослав; Сідорський Микола; Теркун Іван, Євгенія, Лідія; Балюх Петро, Наталія, Ярослав; Берко Василь, Катерина, Роман; Білик Степан! Булавко Василь, Юліяна; Бузкій Семен, Марія, Таміля, Тамара, Борис, Юрій; Хміль Володимир, Розалія, Ореста; Хлопецький Іван; Чекалюк Василь, Анна; Черкас Григорій, Павлина, Іван; Демяненко Володимир, Анна, Олександра, Раїса, Валентина, Варе; Дяківський Іван; Дністрянський Дмитро, Єва, Іван; Добрянський Кирило; Добровольський Ярослав, Ірина; Дудченко Василь, Катерина, Наталія, Станислав, Петро; Ґерчак Ярослав, Марія; Галик Стефанія; Гірник Павло, Марія, Анна; Гусар Ярослав, Ростислава, Любомир, Марта; Ящук Анна; Євко Григорій, Меланія, Іван; Кочила Арсеній, Юлія, Володимир; Каролик Іван, Анастазія; Косчилка Катерина; Кошкальда Федір, Марта, Володимир; Кошман Василь, Любов, Ігор; Ковальчук Омелян; Ковч Богдан; Крисюк Петро, Ірина, Зеновія, Неоніля; Кухар Петро, Марія, Оксана; Кузин Іван; Левуш Василь, Єва, Марія, Роман; Рабравський Василь, Розалія, Володимир; Рак Татіяна; Рейнарович Роман, Галина, Зенон; Ростковнч Тадей, Марія, Галина, Анна; Сімоні Володимир, Емілія, Зіра, Олександра; Басанський Іван, Марія, Олекса, Василь, Лідія, Іван; Бігун Дмитро, Віра, Віктор; Боднар Степан, Анна, Росвіта; Борсенко Іван, Текля, Петро, Ольга; Бреньо Микола; Хряпін Василь, Станислава, Віктор; Чаторинський Іван, Євстахія, Богдан, Марія; Домацицький Віктор; Ізак Григорій, Магдалена, Ольга; Яковенко Іван, Марта, Володимир; Яник Ян, Ольга, Марія; Ярема Осип, Ольга, Ярослава; Кондратієва Олена; Красовський Михайло, Стефанія, Дарія; Нессін Михайло, Олена; Плахтинський Петро, Ґельна.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 22. серпня 1949 року помер

ОЛЕКСА МАНЬКІВ,

член і б. касієр 213. відділу У. Н. Союзу в Бейон, Н. Дж.

Покійний походив з села Грусятичі, пов. Бібрка, Зах. Україна. Полишив у смутку жену Явдокію, 3 сини, 2 доньки і 2 внуки.

Похорон відбувся 27. серпня з похоронного заведення до української правосл. церкви і на Ню Йорк Бей цвинтар при великім здвизі людей. — В. Й. П.!

О. Ковальський, секр.

ПОДЯКА

Ми, нижче підписані, що прибиті тяжким смутком по утраті дорогого мужа і батька, бл. п. **ТЕОДОРА СИДОРИКА**, почуваємось з цього місця зложити щиру подяку:

Всім нашим близьким і односельчанам за слова потіхи і розради, за зложення цвітів та чиcельну участь в похоронних обрядах. Особливо дякуємо Т-ву „Любов", від. 45 У.Н.С., за репрезентативну участь в похоронах і співчуття не лише на словах, а в ділах; також дякуємо Т-ву У. А. Горожан і їх Шановному Урядови та всьому Членству. А також дякуємо Батькові Союзові за виплачення скоро посмертної запомоги.

Хай Вам всім Господь нагородить сторицею!

Жена АННА; діти ВЕМЯНИН і МАРІЯ;
зять МИХАЙЛО; внуки МИХАСЬ і ТЕОДОР.

При цій нагоді просимо спростувати, що теперішнім предсідником Тов. Любов є Теодор Малик, а не Василь Стриковський, як помилково було подано в посмертній згадці.

ТАРЗАН, ч. 2169. Вірний Тікар

„Я приніс тобі харчі" — заговорив Чедвик.

Йому у відповідь загарчав Тікар з протилежної сторони воза і засвітив очами.

„Це лев!" — заверещав Чедвик і оба ловці кинулися до крісів.

Тарзан відослав льва взад. Одначе Тікар зрозумів, що його пан у небезпеці й тому стояв на місці.